

enkeltviis kommer man der ogsaa, for at gaae til Guds Ord, for ogsaa at have den Ting i Orden; der gives saadanne Menigheder, jeg vil ikke sige, at det er det Almindelige her i Landet, det være langt fra, den langt overveiende Deel har vistnok et ganske anderledes christeligt Begreb; — men naar der gives saadanne Menigheder som de, jeg paapegede, hvorledes tør man da tillægge disse en saadan Rabsret? Det, der her foreligger i Lovforslaget, er nu vel, som alt bemærket, ingen Rabsret, men kun en Ret til at vælge imellem fire Candidater; men dette er dog en meget betydelig Ret og et Skridt, som let fører det næste med sig. Hvis man vil tillægge Menighederne, ifølge deres Natur og ifølge den christne Kirkes tidligere Form, en Ret til selv at vælge deres Præster, da skal det rigtignok være en anden end en Forslagsret til fire Candidater, hvis man ikke vil gaae til det Naturlige, at alle Ansøgninger indkomme til dem saaledes, at de selv kunne vælge derimellem, naar iøvrigt blot det theologisk-videnskabelige Standpunkt var erhvervet af Candidaten og stemte med Statens Auerkjendelse ved en Examen. Man kan saaledes ikke betragte Sagen eenfaldig fra Menighedernes Standpunkt og sige: al den Mangel paa christeligt Liv, som findes i vore Menigheder, have vi vore Præster at takke for; nei, man kan ligesaa godt vende det om og sige: meget deraf idetmindste have vi Menighederne at takke for. Naar man siger: ja, men de kunne ikke blive af med deres Præster, naar de ere uduelige, saa svarer jeg: det er vel saa, de nuværende Domstole kunne ikke skaffe dem af med dem; thi det er kun sjældent, at man kan straffe en Præsts slette Wandel som Forbrudelse; men der gives sandelig mange Maader, hvorpaa en Menighed alligevel vilde see sig istand til at blive en slet Sjælesørger qvit. Lad dem blive horte fra Kirken, lad dem klage offentlig gjenem Bladene, lad dem paa alle Maader tilkjendegive, at Præsten ikke er til Opbyggelse, og at hans Liv og Wandel er lastværdig; det skulde dog være underligt, om man ikke da, naar man eenstemmig eller idetmindste med stor Majoritet udtalte sig saaledes, skulde kunne sætte den offentlige Menings Udtryk igjennem hos Regjeringen. Jeg troer, at det allerede under

den tidligere Forsatning var saaledes, at naar Klagerne virkelig vare grundede, kunde de have tilfølgelse, at den vedkommende Præst blev fjernet. Det er imidlertid ikke paa denne Maade, at man skal værne sig i saa Henseende; jeg formener, at man kunde gaae reent andre Veie. For det Første kunde Regjeringen — og dertil behøves ingen Lov — paalægge Geistligheden som en Pligt at holde offentlige Bibelforelæsninger aarlig i deres Menighed ved Siden af deres Prædikener. De vilde derved jævnligt komme i et aandeligt Forhold til Menighederne, og de vilde tillige derved i Regelen blive anderledes nødt til at slutte sig til Menighederne end ved de bestemte Søndagsprædikener. De dygtige, talentfulde og i deres Rald nidkjære Præster gjøre det allerede hele Landet rundt, og de have vist allevegne høstet almindelig Auerkjendelse derfor hos Menighederne, og Frugten af deres Arbejde har glædet dem selv og vistnok i høi Grad forøget den Nidkjerhed, hvormed de arbeide. Jeg troer ogsaa, at der igjennem et saadant Skridt vilde kunne virkes til, at unge theologiske Candidater under en Sjælesørgers Veiledning og naturligtviis med hans Samthkke ved Bibelforelæsning for Menigheden kunde faae en praktisk Anvendelse for den lange Tid, der ofte gaaer hen mellem den theologiske Attestats og det første Embede. De kunde derved faae Leilighed til at erfare, hvad det er for en Trang, Menighederne ofte føle, for at forstaae Guds Ord og opfatte dette i dets hele Fylde. De kunde derved praktisk komme til at indsee, at det ikke er tilstrækkeligt homiletisk at kunne holde en Tale over et bestemt opgivet Emne, hvor de kunne tage deres Tilflugt til saamange allerede trykte Arbejder af den Natur, men at man er ganske anderledes nødt til paa sin egen Grund, af sin egen Overbeviisning og sin egen videnskabelige Fylde at komme til at udvilde sig videre, naar man skal forklare Guds Ord for den eenfoldige Almuemand, der maaskee ofte ved sin Følelse kommer til at gribe Guds Ords Sandhed tydeligere og renere end den, der videnskabelig har fortabt sig i Fortolkningen. Jeg troer virkelig, at man ad denne Veie vil kunne nærme sig det, der er saare gavnligt og tillige stemmende med, hvad der i andre Retninger fordres i Staten, at den